

Grupa ds. Hemostazy Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów

Adres korespondencyjny:

Oddział Hematologii i Chorób Wewnętrznych, SZPITAL im. J. STRUSIA

61-833 POZNAŃ, ul. Szkolna 8/12, tel./fax 61- 852 76 11, tel. 61- 858 56 36

haemostasis@interia.pl

Przewodnicząca : prof. dr hab.med. Krystyna Zawilska

Poznań, 06. 07. 2010

Pani

Mgr Katarzyna Chmielewska

Z-ca Dyrektora Departamentu Nauki

Ministerstwa Zdrowia

Ul. Miodowa 15

00-952 Warszawa

fax 22-6349465

Szanowna Pani Dyrektor,

W imieniu Grupy ds. Hemostazy Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów oraz w nawiązaniu do pisma skierowanego do Departamentu Nauki Ministerstwa Zdrowia z dnia 7 września 2009 roku w sprawie włączenia do wykazu umiejętności lekarskich nowej umiejętności: **KOAGULOLOGIA**, zwracamy się do Pani Dyrektor z prośbą o pomoc w rozwiązaniu palącego problemu leczenia chorych z zaburzeniami hemostazy.

Skala problemu i zakres działania:

a. obecnie w Polsce na poważne **osoczowe skazy krwotoczne** (hemofilia A i B), wymagające leczenia krwawień i substytucyjnego podawania odpowiednich czynników krzepnięcia choruje ok. 4000 osób, duży jest też odsetek niedodiagnozowania skaz krwotocznych, zwłaszcza choroby von Willebranda. Skutkiem tego może być uszczerbek na zdrowiu, wtórna niedokrwistość wynikająca z przewlekłych krwawień, a także wystąpienie groźnych powikłań krwotocznych w razie zabiegu operacyjnego, porodu lub wypadku, które wymagają bardzo kosztownego leczenia. Właściwa i pełna diagnostyka skaz krwotocznych ma wysoce specjalistyczny charakter, jest prowadzona w zaledwie kilku ośrodkach w Polsce, wymaga ponadto sporych umiejętności dla właściwej interpretacji wyników badań. Należy podkreślić przewlekły charakter tych schorzeń, co zmusza do stworzenia całego zinstytucjonalizowanego systemu stałej opieki nad tą grupą chorych. Utworzenie grupy lekarzy posiadających umiejętność „koagulologia” usprawniłoby też realizację programu NFZ profilaktyki krwawień u dzieci z hemofilią A i B.

b. **trombofilia wrodzona i nabyta**, czyli zwiększona skłonność do tworzenia zakrzepów żylnych (żylna choroba zakrzepowo-zatorowa) jak i tętniczych (m.in. niedokrwienne udary mózgu, często w młodym wieku) jest wykrywana u **ok. 6% zdrowej populacji**. W przypadku wystąpienia w/w powikłań zakrzepowych, umiejętność diagnozowania i właściwego postępowania ma podstawowe znaczenie dla dalszy losów tych chorych. Pacjenci

z wykrytą trombofilią wymagają specjalnej profilaktyki przeciwzakrzepowej w stanach zagrożenia zakrzepowego np. w związku z zabiegiem operacyjnym, w ciąży, przy unieruchomieniu, dłuższych podróżach. Niektórzy pacjenci z trombofilią wymagają stałej profilaktyki przeciwzakrzepowej do końca życia, ze względu na bardzo duże ryzyko nawrotu zakrzepicy. Pełna diagnostyka trombofilii z umiejętnościami interpretacyjnymi i następowym zaleceniem właściwego postępowania stawia duże wymagania personelowi medycznemu. Obecnie, ze względu na brak odpowiednich ośrodków zdecydowana większość chorych nie ma postawionego właściwego rozpoznania, a co za tym idzie i stosownego długofalowego postępowania. W Polsce rocznie choruje na żylną chorobę zakrzepowo-zatorową około 56000 osób, znaczny odsetek umiera z powodu zatorowości płucnej, u około miliona osób występuje zespół pozakrzepowy, stanowiący często przyczynę inwalidztwa.

c. **leczenie przeciwzakrzepowe**, szczególnie przy użyciu doustnych antykoagulantów. Tu liczbę chorych, u których prowadzi się wtórną profilaktykę żylną choroby zakrzepowej i udaru mózgu w przebiegu utrwalonego migotania przedsionków ocenić należy na ok. 500000. Piśmiennictwo światowe wskazuje, iż najlepsze wyniki przy zminimalizowaniu efektów niepożądanych uzyskuje się, koncentrując leczenie w dużych poradniach antykoagulacyjnych. Ma to olbrzymie znaczenie w przypadku tej z natury przewlekłej terapii.

W chwili obecnej, chorzy z tych wyżej zaprezentowanych grup nie są objęci kompleksową opieką medyczną. Zajmują się nimi lekarze najróżniejszych specjalności, między innymi: interniści, pediatrzy, chirurdzy, hematolodzy, onkolodzy dziecięcy, angiolodzy, stomatolodzy, ginekolodzy, ortopedzi.

Do czasu wprowadzenia na mocy prawa umiejętności **Koagulologia**, Grupa ds. Hemostazy PTHiT proponuje:

1. przeprowadzenie certyfikowanych szkoleń z zakresu koagulologii dla lekarzy specjalistów w dziedzinach takich jak: choroby wewnętrzne, chirurgia, pediatria, hematologia, hematologia/onkologia dziecięca, angiologia, chirurgia naczyniowa, ginekologia, ortopedia, stomatologia zachowawcza, chirurgia stomatologiczna, chirurgia szczękowa i inne; po zdobyciu tych certyfikatów, których ważność została by zaakceptowana przez NFZ, **wielu pacjentów z zaburzeniami hemostazy zyskałoby lepszy dostęp do świadczeń zdrowotnych**;
2. powołanie zespołu ekspertów do opracowania programu tych szkoleń i programu umiejętności koagulologia (propozycję składu zespołu przedstawiono poniżej).

Pragniemy podkreślić, że do tej pory Grupa ds. Hemostazy PTHiT, organizując od trzech lat po dwie konferencje i warsztaty szkoleniowe rocznie, przeszkoliła do tej pory grupę około 100 lekarzy różnych specjalności.

Pragniemy także dodać, że w chwili obecnej lekarze po uzyskaniu odpowiedniego certyfikatu, a następnie po uzyskaniu umiejętności **koagulologia** byliby predestynowani do prowadzenia Poradni Skaz Krwotocznych i Zakrzepicy dla dzieci i dla dorosłych, diagnostyki i leczenia zaburzeń układu krzepnięcia w warunkach szpitalnych oraz konsultowania trudnych przypadków zaburzeń hemostazy, które są problemem interdyscyplinarnym, w wielu oddziałach szpitalnych. Mogliby również prowadzić diagnostykę i leczenie chorób wynikających z zaburzeń układu krzepnięcia krwi, głównie skaz krwotocznych (np. hemofilii A i B, choroby von Willebranda, skaz płytkowych itp.), oraz powikłań zakrzepowych (trombofilia wrodzona i nabyta, żylna choroba zakrzepowo-zatorowa, itp.).

Przedstawiamy poniżej propozycję składu grupy ekspertów, która przygotuje szczegółowy zakres wiadomości i opracuje program szkoleń, oraz program dla uzyskania umiejętności „koagulologia”:

1. prof. dr hab.med. KRYSZYNA ZAWILSKA, specjalista chorób wewnętrznych, hematologii i angiologii. Ordynator Oddziału Hematologii i Chorób Wewnętrznych Wielospecjalistycznego Szpitala im. J.Strusia w Poznaniu. Wieloletni kierownik Pracowni Hemostazy Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. W 2000 r. Pracownia Hemostazy została włączona do ECAT (European Concerted Action on Thrombosis). Główne zainteresowania naukowe: zaburzenia krzepnięcia krwi, szczególnie zakrzepica tętnicza i żylna choroba zakrzepowo-zatorowa. Działalność naukowa: ponad 200 publikacji w czasopiśmie krajowych i zagranicznych, współautorka lub autorka 32 rozdziałów w podręcznikach i monografiach, głównie z zakresu hemostazy – **Przewodnicząca Zespołu**
2. dr hab.med. ANNA KLUKOWSKA, specjalista w zakresie pediatrii, hematologii i onkologii dziecięcej, adiunkt w Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, ponadto zatrudniona w Samodzielnym Publicznym Dziecięcym Szpitalu Klinicznym, Oddział Pediatrii, Hematologii i Onkologii w Warszawie. Autorka ponad 80 artykułów naukowych n.t. leczenia hemofilii, innych wrodzonych i nabytych zaburzeń krzepnięcia oraz trombocytopenii w czasopiśmie medycznych polskich i zagranicznych; brała udział w wielu kongresach medycznych o randze krajowej i zagranicznej.
3. dr hab.med. MAGDALENA ŁĘTOWSKA, specjalista chorób wewnętrznych oraz transfuzjologii klinicznej. Kierownik Zakładu Diagnostyki Hematologicznej i Transfuzjologicznej Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, zastępca Dyrektora Instytutu ds. Transfuzjologii. Autorka ponad stu publikacji w piśmiennictwie krajowym i zagranicznym poświęconym zagadnieniom hematologii, w tym koagulologii i transfuzjologii ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bezpieczeństwa krwi, jej składników i produktów krwiopochodnych.
4. prof. dr hab. med. JACEK MUSIAŁ, specjalista chorób wewnętrznych oraz immunologii klinicznej. Kierownik II Katedry Chorób Wewnętrznych, Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Zainteresowania badawcze: kliniczne i podstawowe badania we wrodzonych i nabytych postaciach trombofilii. Autor ponad 180 publikacji naukowych (przede wszystkim w piśmiennictwie zagranicznym), poświęconych głównie zagadnieniom układu hemostazy i jego zaburzeń.
5. prof. dr hab. med. ANETTA UNDAS, specjalista chorób wewnętrznych, kierownik Zakładu Kardiochirurgii, Anestezjologii i Kardiologii Doświadczalnej Instytutu Kardiologii CM UJ. Zorganizowała i kieruje Poradnią Zaburzeń Krzepnięcia w Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II, we współpracy z Pracownią Biologii Molekularnej tego szpitala. Prowadzi Ośrodek Nowoczesnej Diagnostyki zajmujący się zaburzeniami czynności układu krzepnięcia i czynności płytek krwi. Główny temat oryginalnej aktywności badawczej: zaburzenia hemostazy. Autorka 158 publikacji, głównie w piśmiennictwie anglojęzycznym.
6. dr hab.med. JERZY WINDYGA

Proponowani Recenzenci:

Prof. dr hab. med. Wiesław Wiktor Jędrzejczak
Konsultant Krajowy w dziedzinie Hematologii

Prof. dr hab. med. Jerzy R. Kowalczyk
Konsultant Krajowy w dziedzinie Onkologii i Hematologii Dziecięcej

Dr hab. med. Ryszard Pogłód
Konsultant Krajowy w dziedzinie Transfuzjologii Klinicznej

Łączę wyrazy poważania

Prof. dr hab.med. Krystyna Zawilska